

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады ● Апта сайын жарық көреді ● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com ● www.syrtabigaty.kz

СОЛТҮСТІК АРАЛДЫ САҚТАУ ЖОБАСЫНЫҢ АЛҒАШҚЫ НӘТИЖЕСІ: ТЕҢІЗДЕГІ СУ 42%-ҒА ҰЛҒАЙДЫ

Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов Арал ауданының тұрғындарымен Арал теңізінің Солтүстік бөлігін қалпына келтіру жобасының екінші кезеңін іске асыру мәселесін талқылады.

Жиында Парламент Мәжілісінің депутаты Мархабат Жайымбетов, Қызылорда облысының су шаруашылығы өкілдері мен сарапшы-ғалымдар қатысты.

Солтүстік Аралды сақтау жобасының алғашқы кезең қорытындысы бойынша теңіздегі су көлемі 42%-ға артып, 27 млрд текше метрге жетті. Теңіз суының тұздылығы төрт есеге жуық төмендеп, жыл сайынғы балық аулау көрсеткіші 8 мың тоннаға дейін жетті.

Мемлекет басшысының тапсырмасын іске асыру мақсатында Су ресурстары және ирригация Министрлігі «Өңірлік дамыту және Арал теңізінің Солтүстік бөлігін қалпына келтіру» жобасын әзірлеуде. Жоба негізгі 3 негізгі бағытты қамтиды. Атап айтқанда, Солтүстік Арал теңізінде

су жинақтаудың көлемі мен тиімділігін арттыру, су ресурстарын басқаруды жақсарту, балық шаруашылығы мен экотуризмді дамыту, өңірдің экологиялық жағдайын жақсарту бойынша маңызды іс-шаралар қарастырылған.

Айта кету керек, Су ресурстары және ирригация Министрлігі 2024 жылы Аралға 2,6 млрд текше метрге жуық су жіберді. Оның ішінде суару кезеңінде рекордтық көлем - 1 млрд текше метр су барды.

Бұл Сырдария суын сауатты бөлу және оны үнемдеудің нәтижесінде мүмкін болды. Салыстырмалы түрде айтсақ, 2022 жылы Аралға бар болғаны 816 млн текше метр су жіберілген еді.

«Бұл нәтижелер - соңғы екі жылда жүргізілген жүйелі жұмыстың жемісі. Біз су үнемдеу, трансшекаралық өзендердегі су ресурстарын әділ бөлу мәселесінде көршілес елдермен өзара түсіністікке қол жеткізіп, нақты қадамдар жасадық. Алдағы уақытта да осындай келіссөздерді жалғастыра отырып,

маңызды су қоймаларының деңгейін тұрақты ұстап тұруға бар күшімізді саламыз. Аралды қалпына келтіруге бағытталған жоба ең алдымен өңірдің экологиялық жағдайын жақсартуға, балық шаруашылығы мен туризмді дамытуға және халықтың әлауқатын арттыруға бағытталып отыр», - деді Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов.

Жобаның негізгі бағыттары туралы баяндамалардан кейін, жиын «ашық микрофон» форматында жалғасты. Аудан тұрғындары жобаны іске асыруға қатысты өз пікірлерімен бөлісіп, толғандырған сұрақтарына жауап алды. Нұржан Нұржігітов қоғамдық талқылаудан кейін азаматтарды жеке қабылдады.

Айта кетейік, биыл суару кезеңінде Солтүстік Арал теңізіне 1 млрд текше метр су жіберілді.

А.Райкұл, inform.kz материалдар бойынша, фото: Су ресурстары және ирригация Министрлігі.

12+ №2(480)
Қаңтар
22 января 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ ПЛАСТИКОВЫХ ОТХОДОВ В КАЗАХСТАНЕ: РЕЗУЛЬТАТЫ, ВЫЗОВЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ

ЧИТАЙТЕ НА 2-Й СТРАНИЦЕ

КАКИЕ ПРАВИЛА НЕОБХОДИМО СОБЛЮДАТЬ ПРИ ГОЛОЛЕДЕ ИЛИ ГОЛОЛЕДИЦЕ?

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

ЗАЧЕМ В ПАЧКАХ С ЧИПСАМИ СТОЛЬКО ВОЗДУХА?

ЧИТАЙТЕ НА 8-Й СТРАНИЦЕ

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ УРОКИ ПРОВЕЛИ В ШКОЛАХ КАРМАКШИНСКОГО РАЙОНА

Экологические уроки прошли во всех учебных заведениях Кармакшинского района Кызылординской области, сообщает «24KZ». В школе имени Таимбета Көмекбаева провели открытый урок «Экология глазами детей». Школьникам рассказали об актуальных проблемах, связанных с темой бережного отношения к окружающей среде. А студентов аграрно-технического колледжа ознакомили со способами сбережения воды и энергии, а также раздельного сбора бытовых отходов. По словам замдиректора учебного заведения Азиза Досболова, молодежь принимает активное участие в акции «Таза Қазақстан».

Азиз Досболов, заместитель директора аграрно-технического колледжа:

- Молодёжь активно участвует в различных субботниках, помогает коммунальщикам с благоустройством и очисткой территорий населенных пунктов. В этот раз мы решили обсудить вопрос переработки бытовых отходов. Формируя экологическую культуру, мы растим поколение, для которого бережное отношение к природе - это норма жизни.

По материалам www.24.kz, фото из открытых источников.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ	Ср., 22 января 2025	Чт., 23 января 2025	Пт., 24 января 2025	Сб., 25 января 2025	Вс., 26 января 2025	Пн., 27 января 2025	Вт., 28 января 2025
Кызылорда Источник: gismeteo.kz	Облачно -2°C	Ясно -11°C	Ясно -8°C	Ясно -4°C	Ясно -1°C	Ясно 0°C	Ясно -2°C
Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.	76 м/с ЮЗ 86% влажн. 764 мм рт.ст.	2 м/с С 70% влажн. 777 мм рт.ст.	6 м/с В 60% влажн. 775 мм рт.ст.	6 м/с ЮЗ 56% влажн. 767 мм рт.ст.	4 м/с В 68% влажн. 760 мм рт.ст.	1 м/с З 82% влажн. 758 мм рт.ст.	3 м/с СВ 92% влажн. 758 мм рт.ст.

МОБИЛЬДІ АУДАРЫМДАР

Мобильді аударымдарды бақылау заңсыз кәсіпкерлік қызметті көлеңкелендіргендігіне бағытталған. Өлшемшарты бір жеке тұлғаның қатарынан күнтізбелік үш айдың әрқайсысының ішінде жүз және одан да көп әртүрлі тұлғалардан кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға арналмаған банк шотына ақша қаражатын алуы болып табылады (ҚР Қаржы министрінің 29.03.2022 жылғы № 323 бұйрығына сәйкес).

2025 жылдан бастап Банктерден ақпарат ұсынылады жеке кәсіпкерлер, заңды тұлғалардың басшылары және олардың жұбайлары бойынша 2024 жылдың қорытындысы бойынша.

Аталған шара жасырын кірістер мен тіркелмеген кәсіпкерлерді анықтауға бағытталған, өйткені көптеген кәсіпкерлер тауарлар, жұмыстар мен қызметтер үшін төлемді кәсіпкерлік қызметке арналмаған жеке шоттарға мобильді аударымдар арқылы қабылдайды.

Бұдан басқа, қолданыстағы өлшемшарттан жеке кәсіпкер ретінде тіркелмеуге құқығы бар тұлғаларды алып тастау бойынша өзгерістер енгізіліп жатыр.

Сондай-ақ, өлшемшартты «бір жеке тұлғаның қатарынан күнтізбелік үш айдың әрқайсысының ішінде жүз және одан да көп әртүрлі тұлғалардан банк шотына жалпы сомасы 3 ЕТЖ-ден асатын ақша қаражатын алуы» деп қабылдау ұсынылады (01.01.2024 жылғы жағдай бойынша 255 мың теңге).

Қызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

МОБИЛЬНЫЕ ПЕРЕВОДЫ

Контроль мобильных переводов нацелен на вывод из тени незаконной предпринимательской деятельности.

Критерием является получение одним физическим лицом в течение каждого из трех последовательных календарных месяцев от ста и более разных лиц денежных средств на банковский счет, не предназначенный для осуществления предпринимательской деятельности (согласно приказу Министра финансов РК от 29.03.2022 года № 323).

С 2025 года информация от банков будет предоставляется по индивидуальным предпринимателям, руководителям юридических лиц и их супругам по итогам 2024 года.

Данная мера нацелена на выявление сокрытых доходов и незарегистрированных предпринимателей, так как многие предприниматели получают оплату за товар, работы и услуги посредством мобильных переводов на личные счета, не предназначенные для предпринимательской деятельности.

Кроме того, вводятся изменения в действующий критерий для физических лиц, имеющих право не регистрироваться в качестве индивидуального предпринимателя.

Также предлагается установить следующий критерий: «Получение одним физическим лицом денежных средств на банковский счет от 100 и более разных лиц ежемесячно в течение трех последующих месяцев, общая сумма которых превышает 3-х кратный размер минимальной заработной платы» (по состоянию на 01.01.2024 года 255 000 тенге).

Департамент государственных
доходов по Кызылординской области.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ СОТТАН ТЫС БАНКРОТТЫҒЫ ТУРАЛЫ

2023 жылдың 3 наурыздан бастап елімізде жеке тұлға банкрот болуға өтініш бере алады. Азаматтар «жеке тұлғаның банкроттығын» қолдану үшін үш түрлі нұсқаның бірін таңдай алады - соттан тыс банкроттық, сот банкроттығы және төлем қабілетін қалпына келтіру.

Соттан тыс банкроттық
Егер банк, микроқаржы ұйымы, коллекторлық агенттіктер алдындағы берешегі 1 600 АЕК-тен аспаса (5 млн 907 мың 200 теңге), жеке тұлға соттан тыс банкроттықты пайдалана алады. Бұл үшін қарыз алушы мына талаптарды сақтауға тиіс:

- Атына тіркелген, ортақ меншіктегі мүлік болмауы керек;
- Өтініш берілген күні, қатарынан 12 ай ішінде ол кредиторлар мен коллекторлардың алдындағы міндеттемелері бойынша төлем жасамаған болуға тиіс;

- Мерзімі өткен берешек туындаған уақыттан бастап 18 айдан аспайтын мерзімде борышкерге қатысты кредиттік шарт бойынша орындалмаған міндеттемелерді реттеу немесе өндіріп алу жөніндегі рәсімдер жүргізілген болуға тиіс.

Өтінішті қалай береді?
Соттан тыс банкроттыққа өтінішті жеке тұлғалар 2023 жылғы 3 наурыздан бастап есеп порталы арқылы бере алады. ҚР азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттығы туралы Заңның 16 бабына сәйкес, борышкер белгіленген нысан «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы арқылы электрондық нысанда соттан тыс банкроттық рәсімін қолдану туралы арызбен жүгіне алады.

Өтінішке кредиторлардың атауын, берешек сомасын, орналасқан жерін көрсете отырып кредиторлардың тізімі; борышкердің банктік қарыз шарты және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті реттеу және (немесе) өндіріп алу шараларын қабылдағанын растайтын құжаттың көшірмесі қоса беріледі.

Сот банкроттығы
Бұл рәсімді қарызы 1 600 АЕК-тен (5 млн 907 мың 200 теңге) (мрп 3692 теңге) асатын азаматтар қолданады (кредитор алдындағы борыштың барлық түрі бойынша). Сот арқылы банкроттықты таңдаған борышкерге тиесілі мүлік сауда-саттық кезеңінде сатылады. Егер борышкердің жалғыз баспанасы кепіл нысаны болып саналса, онда кредитор оны алып қоя алады. Өтелмеген соманың қалғаны есептен шығарылады, яғни жойылады. Бұл ретте мүлкті немесе ол жайлы ақпаратты жасыру, жалған ақпарат ұсыну тіркелмеуге тиіс.

Өтінішті қалай береді?
Азаматтар өтінішті 2023 жылдың наурыз айынан бастап тұрғылықты жері бойынша сот органына береді.

Банкроттықты өткізу мерзімі - 6 ай, оны тағы 6 айға ұзарту мүмкіндігі бар. Өтінішке:

- Берешек сомасы мен олардың туындаған күні;
- Тұрғылықты жерінің немесе орналасқан жерінің мекенжайы;
- Кейін хабарлау үшін электрондық мекенжайлары және байланыс телефондардың нөмірлері;
- Барлық кредиторлар мен дебиторлардың тізбесі;
- Банкрот деп тану туралы өтінішпен жүгінуден алты ай бұрын жасалған бағалау туралы есепті (ол болған кезде) қоса беру арқылы борышкер мүлкінің тізімдемесі;
- Борышкердің банктік қарыз шарты және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті реттеу шараларын қабылдағанын растайтын құжаттың көшірмесі қоса беріледі.

Салдар
- Соттан тыс және сот банкроттығын қабылдаған азаматтар 5 жыл бойы несие қарызын және микронесие рәсімдей алмайды.
- Тек 7 жыл өткеннен кейін ғана қайта банкрот болуға өтініш беруге құқылы.
- Банкрот болған азаматтың қаржылық хал-ахуалына 3 жыл бойы арнайы мониторинг жасалады.

Төлем қабілетін қалпына келтіру
Бұл рәсімді қолданушылар толық банкрот болмайды. Жеке тұлға қаржы ұйымы алдындағы берешегін бес жыл мерзімге бөліп төлеп, төлем қабілетін қалпына келтіре алады. Үдеріс сот арқылы жүзеге асады.

Төлем қабілеттілігін қалпына келтіруге өтініш беруді жоспарлап отырған борышкер үшін жалғыз ғана шарт бар - борыш мөлшері қарыз алушыға тиесілі мүлктің құнынан аспауы керек.

Қалпына келтіру жоспары қаржы басқарушысымен бірлесіп әзірленеді және сотта бекітіледі.

Қалпына келтіру шаралары:
- Мүлктің бір бөлігін сату;
- Мүлкті жалға беру;
- Жаңа үй сатып алу арқылы тұрғын үйді сату;
- Құны төмен тұрғын үйге айырбастауды және басқаны қамтиды.

Қызылорда қаласы бойынша
Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

ЖРВИ АЛДЫН АЛУ ШАРАЛАРЫ

ЖРВИ (жедел респираторлық-вирустық инфекция) немесе тұмау - бұл барлық жастағы және ер адамдармен әйелдерге және балаларға әсер ететін ауыр вирустық инфекция. Тұмау эпидемиясы жыл сайын, әдетте, суық мезгілде болады. Тұмау вирусы өте оңай таралады: инфекцияның ең көп тараған жолы - ауа тамшылары. ЖРВИ кезінде бірінші кезекте тыныс алу ағзалары зардап шегеді. ЖРВИ тез таралады және көпке созылмайды. Қоздырғыштар жөтелу, түшкіру, сөйлесу кезінде ауа арқылы науқас адаммен байланыс жасаған кезде жұғады.

ЖРВИ белгілері күтпеген жерден пайда болады және бірнеше сағат ішінде сіздің дененізді толығымен басып алады; Температураның күрт жоғарлауымен, жарыққа сезімталдықтың

жоғарлауымен, бүкіл дененің ауырсынуымен көрінеді. Тұмаудың белгілері жасырын кезеңі - 5, 6 сағаттан 3 тәулікке дейін созылады. Осы уақыт аралығында вирус ауыз бен мұрынның шырышты қабыттары арқылы ағзаға еніп үлгереді, ал иммундық жүйе сол уақытта оған кедергі жасау әрекет жасайды. Инкубациялық кезеңнен кейін аурудың мынандай белгілері пайда болады.

1.Тұмау, мұрынның бітелуі, түшкіру, тамақтың жыбырлауы сияқты аурудың бастапқы белгілері.

2. Өлсіздік, сырқырап ауыру.

3.Аурудың алғашқы сағаттарында температура көтеріледі. 40°С дейін және тіпті одан да жоғары қатты қызбаға тән.

4.Құрғақ жөтел пайда болады, ол бірте-бірте ылғалды, қақырық бөлінетін жөтелге айналады.

Алдын алу шаралары.
ЖРВИ алдын алуға бағытталған шараларды жыл бойы сақтаған жөн: дұрыс тамақтану, шынығу иммунитетті арттырып, тұмауға қарсы тұрудың оңтайлы амалдары. Тұмаудан алдын алу үшін ең тиімді тәсілі оған қарсы екіп алу. Вакцинациялау – ЖРВИ алдын алудың негізгі медициналық әдісі. Вакцинаны ілдет басталғанға дейін 1-3 ай бұрын егіледі.

-С дәруменін қабылдау қажет.
-Ілдет кезінде адам көп шоғырланған жерден аулақ болу.

-Үнемі үйді ылғалды тазалап, желдетіп отыру.

ЖРВИ немесе тұмау - ауыр және қауіпті дерт. Алайда сіз салауатты өмір салтын ұстансаңыз тұмаудың алдын алуыңды тиімді жолы.

Өз денсаулықтарыңыз өз қолдарыңызда!

Г.М.ТӨЛЕПБЕРГЕНОВА,
Қармақты аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау
Басқармасының басшысы.

В КАЗАХСТАНЕ ПОВЫШЕН РАЗМЕР ОБЯЗАТЕЛЬНОГО ПЕНСИОННОГО ВЗНОСА РАБОТОДАТЕЛЯ

С 1 января 2025 года в Казахстане размер обязательного пенсионного взноса работодателя (ОПВР) составит 2,5%.

Напомним, что с 1 января 2024 года все работодатели стали участвовать в формировании пенсионных накоплений и перечислять в ЕНПФ обязательные пенсионные взносы работодателей (ОПВР) в пользу своих работников. Тем самым, накопительная система Казахстана была дополнена новым компонентом.

Согласно Социальному кодексу, в отличие от 10% обязательных пенсионных взносов (ОПВ), уплачиваемых работниками из своих доходов, ОПВР перечисляются за счет собственных средств работодателя. Ежегодно размер ОПВР будет поэтапно расти (1,5% в 2024 году, 2,5% в 2025 году, 3,5% в 2026 году, 4,5% в 2027 году) и в 2028 году составит 5%. Сумма дохода работника, принимаемая работодателем для расчета ОПВР, составляет не менее одной минимальной заработной платы (МЗП) и не более 50-ти МЗП, установленной на соответствующий календарный год.

Работодатели освобождены от уплаты ОПВР в пользу следующих работников – лиц пенсионного возраста, лиц с бессрочной инвалидностью 1-й и 2-й групп, военнослужащих и приравненных к ним лиц, а также лиц, родившихся до 1 января 1975 года. Контроль за своевременностью и полнотой уплаты

работодателем ОПВР возложен на комитеты государственных доходов Министерства финансов РК.

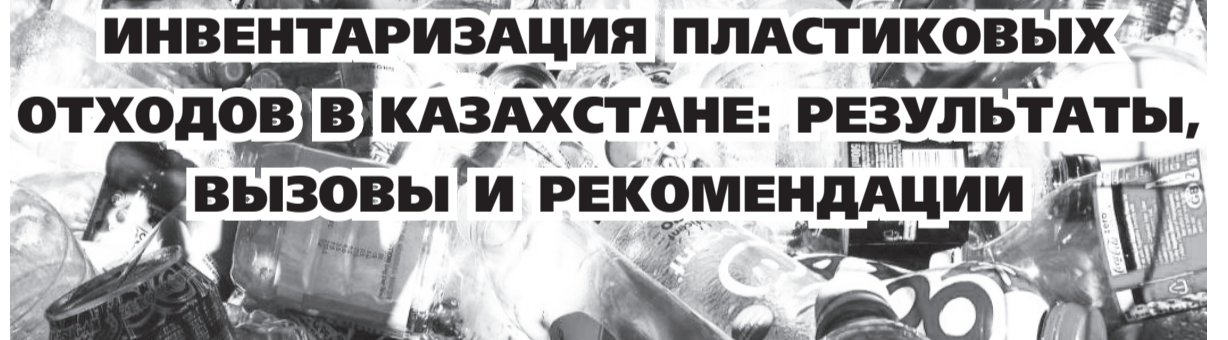
Стоит учесть, что в отличие от ОПВ, поступающих на индивидуальные пенсионные счета работников, ОПВР зачисляются на условные пенсионные счета и не являются собственностью работников. Соответственно, накопления, сформированные за счет ОПВР, работники не могут наследовать. ОПВР предназначены для выплаты пенсий по солидарному (распределительному) принципу.

Позтому ОПВР, которые ранее были уплачены за лиц, в дальнейшем утративших гражданство Казахстана или умерших, будут распределяться между оставшимися участниками и будут выплачиваться пожизненно.

Введение ОПВР направлено на пенсионное обеспечение работников, родившихся в 1975 году и позже, учитывая отсутствие или незначительность у них стажа работы до 1998 года для получения солидарной пенсии.

В будущем их совокупная пенсия будет складываться из трех компонентов: базовой пенсии - от государства, накопительной - за счет их отчислений ОПВ в ЕНПФ и условно-накопительной - за счет взносов работодателей.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

Пластиковые отходы являются одной из наиболее острых экологических проблем современности, затрагивающих как локальные экосистемы, так и глобальные усилия по устойчивому развитию. Казахстан, как и многие страны, сталкивается с растущим объемом пластиковых отходов, что создает значительные вызовы для экологической безопасности.

В рамках регионального проекта «Пластиковые отходы в отдаленных и горных районах Казахстана и Узбекистана», реализуемого Центром «Содействие устойчивому развитию» (https://csd-center.org/) при поддержке секретариата Базельской, Роттердамской и Стокгольмской конвенций (BRS), была проведена масштабная инвентаризация пластиковых отходов за период с 2013 по 2022 годы. Этот проект, который также охватывает Узбекистан, реализуется при активном участии Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан и направлен на формирование устойчивых решений в области управления отходами.

Инвентаризация предоставила детальный анализ объемов использования пластика, его распределения по секторам и динамики образования отходов. В период с 2013 по 2022 годы объем использованного пластика для упаковки составил около 196 тысяч тонн. Сектор строительства занимает второе место с долей 19% (167 тысяч тонн), где пластик используется для производства долговечных материалов, таких как трубы и изоляция. Транспортный сектор потребляет около 17% пластика, что связано с ростом производства автомобилей и использованием пластиковых компонентов для снижения веса транспортных средств.

Одновременно с увеличением объемов потребления пластика растет и объем образования пластиковых отходов. В 2022 году он достиг 296 тысяч тонн, что более чем в два раза превышает показатель 2013 года. Основной источник отходов - упаковка, которая составляет 66% от общего объема. Это связано с массовым использованием одноразовой упаковки и отсутствием эффективных систем переработки. Другие сектора, такие как строительство и транспорт, генерируют меньше отходов из-за более длительного срока службы пластиковых изделий. Среди наиболее широко используемых полимеров в Казахстане лидируют полиэтилен (38%), полипропилен (23%) и полиэтилентерефталат (14%), которые также составляют основную долю отходов.

Инвентаризация выявила ряд проблем, которые затрудняют

эффективное управление пластиковыми отходами. Основной вызов заключается в недостаточной инфраструктуре, которая не справляется с растущими объемами отходов. Отсутствие системы раздельного сбора отходов увеличивает нагрузку на сортировочные мощности и снижает качество перерабатываемого сырья. Низкий уровень экологической культуры среди населения усиливает проблему, поскольку многие граждане недостаточно информированы о необходимости сортировки и переработки отходов. Кроме того, региональные дисбалансы в перерабатывающих мощностях ограничивают возможности эффективного управления отходами, особенно в отдаленных и горных районах.

На основе результатов инвентаризации были разработаны рекомендации для решения выявленных проблем. Регулярное проведение инвентаризаций позволит поддерживать актуальные данные об объемах и типах пластиковых отходов и разрабатывать эффективные стратегии управления. Развитие инфраструктуры, включая создание новых предприятий и модернизацию существующих мощностей, станет важным шагом для снижения объемов отходов. Внедрение системы раздельного сбора отходов улучшит качество переработки и сократит затраты на сортировку. Масштабные образовательные кампании помогут повысить уровень экологической культуры населения и стимулировать участие граждан в инициативах по переработке. Совершенствование законодательства, включая ограничение использования одноразового пластика и стимулирование применения переработанных материалов, создаст условия для перехода к циркулярной экономике.

Инвентаризация пластиковых отходов в Казахстане стала важным этапом для формирования устойчивой системы управления отходами. Исследование предоставило актуальные данные, которые помогут разработать и внедрить эффективные меры по снижению объемов пластиковых отходов, увеличению переработки и минимизации их негативного воздействия на окружающую среду. Вместе с результатами аналогичного исследования в Узбекистане проект подчеркивает важность регионального сотрудничества и интегрированного подхода к решению проблемы пластикового загрязнения. Реализация предложенных мер позволит Казахстану укрепить свои позиции в Центральной Азии как лидера в области экологически устойчивого управления отходами и поддержать переход к циркулярной экономике.

В 2025 году результаты инвентаризации пластиковых отходов будут загружены на официальный сайт секретариата Базельской, Роттердамской и Стокгольмской конвенций: <https://www.brsmeas.org/>

По материалам Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, www.gov.kz.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРДЫҢ 2024 ЖЫЛДЫҢ 11 АЙЫНДАҒЫ ТАЗА ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІСІ 2,78 ТРЛН ТЕҢГЕГЕ ЖЕТТІ

2024 жылдың 11 айында отандастарымыздың таза инвестициялық кірісі шамамен 2,78 трлн теңге болды. Өткен жылдың сәйкес кезеңіндегі көрсеткіштен ол 1,53 трлн теңгеге немесе 123% артық. Бұл ретте міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен салымшылар мен алушыларға 2,76 трлн теңгеден астам инвестициялық кіріс түсіп, 2,29 трлн теңге мөлшеріндегі осы жарналардың көлемінен асып түсті.

Тек 2024 жылдан бастап аударыла бастаған жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) бойынша таза инвестициялық кіріс 14,24 млрд теңге болды. Жарналардың бұл түрінен қалыптасқан жинақ көлемі – 204,12 млрд теңге.

2024 жылдың 11 айында БЖЗҚ-дағы міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен қалыптасқан, ҚР Ұлттық Банкі басқаратын зейнетақы активтерінің кірістілігі осы кезеңдегі инфляция 7,6% болған кезде 14,85% көрсетті.

2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша БЖЗҚ-ның жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) есебінен қалыптастырылған зейнетақы активтерінің кірістілігі – 12,00%.

Қордың зейнетақы активтерінің соңғы 12 айдағы кірістілігін қарастырсақ, 2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша инфляция 8,40% құрағанда ол 16,97% болды.

Инвестициялық кіріс қаржы құралдары (бағалы қағаздар, салымдар және басқа операциялар) бойынша сыйақы түріндегі кірістерден, қаржы құралдарын нарықтық және валюталық қайта бағалаудан, сыртқы басқарудағы активтер бойынша кірістерден және т. б. тұрады. ҚР Ұлттық Банкі және инвестициялық портфельді басқарушылар (ИПБ) инвестициялық портфельді үнемі әртарапандырып отырады. Яғни, зейнетақы активтері түрлі қаржы құралдарына, валюталарға инвестицияланып, нарықтағы жағдайға қарай үнемі қайта бөлініп орналастырылады. Қордың enpf.kz сайтына ай сайын орналастырылатын ҚР Ұлттық Банкінің инвестициялық қызметіне жасалған шолуда, 2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша кірістер құралдардың барлық түрлері бойынша алынғандығы көрсетілген.

Ұзақ мерзімді кезеңдегі жинақталған инвестициялық кірістілік те инфляциядан асып түсті. 1998 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі құрылған сәттен бастап 2024 жылғы 1 желтоқсанға өспелі қорығындымен жинақталған кірістілік бүкіл кезеңдегі инфляция 819,24% болғанда, 952,5% көрсетті.

Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару мен есепке алудың барлық жүйесі ашық: әрбір салымшының enpf.kz сайтындағы немесе ұялы қосымшадағы жеке кабинетінен өзінің инвестициялық кірісін көруге мүмкіндігі бар.

БЖЗҚ зейнетақы активтерін инвестициялық басқару және олар орналастырылған қаржы құралдары туралы ақпарат Қордың (www.enpf.kz) ресми сайтындағы «Көрсеткіштер/Инвестициялық қызмет» бөлімінде жарияланады.

Көптеген маңызды және пайдалы ақпаратты, соның ішінде жинақтаушы зейнетақы жүйесі сарапшыларының зейнетақы активтерін инвестициялау туралы сұхбаттарын - БЖЗҚ ЕНПФ YouTube-арнасынан көруге болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

Е-ӨТІНІШ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІМЕН ЖҰМЫС ЖАСАУДЫ ҚАМТИДЫ

«Е-өтініш» - азаматтардың мемлекеттік органдарға жүгіну рәсімдерін барынша жеңілдетуге және олардың қаралуын бақылауды жетілдіруге арналған ақпараттық жүйе.

«Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасын іске асыру мақсатында және өтініш берушілермен жұмыс сапасын арттыру мақсатында құрылған.

Өтінішті үйден шықпай-ақ беруге болады. Бүгінде азаматтардың барлық өтініштерін бірыңғай қабылдау терезесі қағидаты бойынша "E-otinish" ақпараттық жүйесі жұмыс істейді.

Жеке немесе заңды тұлға өтініш беру үшін Google арқылы «Е-өтініш» теріп, E-otinish.kz сайтына өтеді. Әрі қарай өтініш беру батырмасын басу арқылы ЭЦҚ-кілтпен кез келген мемлекеттік мекемеге өз сауалын жібере алады.

Әрбір адам осы жүйе арқылы мемлекеттік органдардың және басқа мекемелердің бірінші басшыларына жүгіне алады. Жүйеге келіп түсетін барлық өтініштер мен сұрау салулар мемлекеттік органның өзі де, Бас прокуратура да қатаң есепте және бақылауда болады.

Мемлекеттік органның немесе басқа мекемелердің соңғы жауабын алғаннан кейін, өтініш берушілер бұл жауапқа қаншалықты қанағаттанғанын бағалай алады.

Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекстің 76-бабына сәйкес, егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, өтінішті, хабарды, ұсынысты, ұн қатуды, сұрау салуды қарау мерзімі өтініш келіп түскен күннен бастап 15 жұмыс күнін құрайды.

Жолданым келіп түскен күні тіркеледі.

Егер жолданым жұмыс істемейтін күні келіп түскен болса, онда ол жақын уақыттан кейінгі жұмыс күнімен тіркеледі.

Кодексте белгіленген тәртіппен берілген жолданым міндетті түрде қабылдануға, тіркелуге, есепке алынуға және қаралуға жатады. Жолданымды қабылдаудан бас тартуға тыйым салынады. Одан әрі жолданым жолданым немесе оның бөлігі бойынша уәкілетті әкімшілік орган, лауазымды адам Кодексте белгіленген тәртіппен әкімшілік рәсімді қозғайды.

Шағымды қарау мерзімі шағым түскен күннен бастап жиырма жұмыс күнін құрайды және 2 айға дейін ұзартылуы мүмкін.

Осыған байланысты, өтініш берген кезде Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің нормаларын қатаң сақтауға кеңес береміз.

Ғалия ХАЛЫҚОВА,
Қызылорда қаласы бойынша МКБ-ның
персоналмен жұмыс және ұйымдастыру
жұмысы бөлімінің басшысы.

ДЕЗИНФЕКЦИЯ, ДЕЗИНСЕКЦИЯ МЕН ДЕРАТИЗАЦИЯ ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

Дезинфекция (залалсыздандыру) дегеніміз - сыртқы ортада инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын әртүрлі дезинфекциялық препараттарды және құрал-жабдықтарды қолдана отырып жоюға бағытталған шаралар жүйесі. Яғни жұқпалы және паразитарлық аурулардың кең таралып кетуін болдырмау үшін қолданылатын шаралардың бірі.

Дератизация - індет ауруларын тарататын кеміргіштерді (егеу құйрық, тышқан, саршұнақ және т.б.) жоюға немесе санын азайтуға бағытталған іс-шаралардың кешені. Дератизация кеміргіштер тарататын түрлі аурулардың (оба, туляремия, құтыру, сарып, күйдіргі, сальмонеллез, т.б.) қоздырғыштарын дер кезінде құрту, олардан сақтандыру үшін жүргізіледі. Сақтандыру үшін тұрғын үйлер мен ғимараттардың астындағы жертелелерді, қоймаларды, мал мен құс қораларын таза ұстап, азықты тышқан кіре алмайтын қоймаларда сақтайды. Тышқан інін бітейді.

Дезинсекция (ауру қоздырғыштарын тарататын зиянды жәндіктерді жою үшін мал фермаларында, құс фабрикаларында, ет комбинаттарында, қоймаларда, т.б. қолданылатын мал дәрігерлік-санитарлық шаралардың бірі. Дезинсекцияның мақсаты - ауру қоздырып, тарататын жәндіктерді жою және олардың өсіп-өнуіне, көбеюіне жол бермеу. Дезинсекция шарасы өндірістік, тұрғын үй-жайларда, ғимараттарда, құрылыстарда, көлікте, қалалық және ауылдық мекен аумақтарында, су қоймаларын, сондай-ақ синантропты буынақтылар мен кеміргіштердің табиғи мекендеу орындарын қоса алғанда, оларға іргелес ашық табиғат учаскелерінде жүргізіледі.

Дезинсекция арнайы мекемелер мамандарының бекітуімен белгіленген ережеге сай жүргізіледі. Дезинфекциялық, дезинсекциялық, дератизациялық іс-шаралар жүргізілетін жерлерде өңдеуге қатысы жоқ адамдардың, сондай-ақ үй жануарларының болуына жол берілмейді.

Дезинфекция, дератизация, дезинсекциялық жұмыстарын жүргізетін адамдар жұмыс істеу барысында арнайы киіммен: халат, аяқ киім, респираторлар, резиналық қолғаптар, көзілдіріктер кию қажет және жеке бас қауіпсіздік заттарымен (СИЗ) қамтамасыз етілуі тиіс. Дезинфекциялық, дератизациялық, дезинсекциялық шараларға қолданылатын улы препараттар желдетілетін, стеллаждармен, сөрелермен, шкафтармен жабдықталған арнайы үй-жайларда, қоймаларда сақталады.

Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы.

Қазгидромет ауасы ластанатын 11 қаланы атады

«Қазгидромет» РМК Қазақстан қалаларындағы ауа сапасына қатысты болжамын жариялады.

- 2025 жылғы 13 қаңтарда Қостанай, Қарағанды, Жезқазған, Балқаш, Теміртау, Өскемен, Семей, Атырау, Ақтөбе, Алматы, Астана қалаларында ауаның ластануының қолайсыз метеорологиялық жағдайлары күтілуде, - делінген хабарламада.

Қолайсыз метеорологиялық жағдайлар - атмосфералық ауаның беткі қабатында зиянды (ластаушы) заттардың шоғырлануына ықпал ететін

қысқамерзімді метеофакторлардың (тымьық ауа райы, жеңіл жел, тұман, инверсия) жиынтығы.

Қолайсыз метеорологиялық жағдай кезінде елді мекендердегі атмосфералық ауаның сапасы нашарлауы ықтимал.

Еске сала кетейік, бұған дейін елімізде ауа сапасы нашарлаған қалалар саны күрт артқанын жаздық.

А.Тумакбаева, inform.kz
материалдар бойынша,
фото: inform.kz.

МЕНИНГИТ АУРУЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ

Менингит («миқұрт») - бұл миды және жұлынды жауып тұратын қабықшаның бактериалды қабынуы.

Менингит - бұл адам денсаулығы үшін өте қауіпті ауру, онда жұлын мен мидың қабынуы пайда болады. Егер емдеу уақытында болмаса, онда саңырау, эпилепсия және ішкі ағзалардың зақымдануы сияқты салдары болуы мүмкін. Балаларды асқын ретінде ақыл-ой кемістігі

бастауы мүмкін.

Себептері мен белгілері.

Аурудың жұғу жолы қоздырғыштың түріне байланысты. Менингит тудыратын бактериялардың көпшілігі менингококк, пневмококк адамның мұрын - жұтқыншақтың шырышты қабығында болып түшкіргенде, сөйлегенде ауа тамшылы жолмен таралады. Менингит жоғары температурасыз болмайды, ауру әрдайым қызба мен интоксикацияны тудырады. Менингит жоғары температурасыз болмайды, ауру әрдайым қызба мен ауыр интоксикацияны тудырады. Адам миының қабынуы басталатынын анықтайтын алғашқы белгілерінің бірі.

Белгілері келесі көріністермен жүреді:

- Қатты бас ауыру;
- Дыбыстарға төзбеушілік фотофобия;
- Жүрек айну және құсу, іш өту;
- Өте қатты әлсіздік байқалады;
- Шатасу, ұйқышылдық немесе қатты қозу, мазасыздық;
- Дененің сезілталдығы артуы.

Алдын алу.

Менингитті алдын-алу уақытында вакцинациядан тұрады. Вакцинациялау менингитке әкелетін бірқатар аурулардың алдын алады. Жеке бас гигиена шараларын сақтау, салауатты өмір салтын ұстану қажет, себебі бұл иммунитеттің табиғи қорғанысын арттырады.

- Ғимараттарды жиі желдетіп, күн сайын ылғалды тазалау;

- Сөзілмалы инфекция ошақтары ЛОР ағзаларын тазалау;

- Қайнатылған немесе бөтелкедегі суды ішу;

- Ашығу, ұйқы қанбау, күйзелу және т.б. аулақ болу.

Г.М.ТӨЛЕПБЕРГЕНОВА,
Қармақшы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының басшысы.

ОНЛАЙН БАҚЫЛАУ-КАССАЛЫҚ МАШИНАЛАРЫН ҚОЛДАНУ ТӘРТІБІ

Бүгінгі күні ақпараттық және инновациялық технологиялар жаңарған сайын, салық жүйесіндегі бақылау мен әкімшілендіруге жетілдіруге байланысты өзгерістер де күн санап дамып келеді. Сондықтан да салық төлеуші субъектілерге қойылатын талаптарға байланысты бірқатар өзгерістер тәжірибеге енгізілуде. Соның бірі - сауда орындарында автоматты түрде мәліметтер беру функциясы бар бақылау-кассалық машинасын орнату болып табылады. Бұл талап – салықтан жалтаруға жол бермейтін және салықтық есептілік проблемаларын дер кезінде жүргізіп отыруға мүмкіндік беретін тиімді механизм.

Бақылау-касса машиналарын (БКМ) қолдану тәртібі Салық кодексінің 165-169 баптарында айқындалған.

Қазақстан Республикасының аумағында ақшалай есеп айырысулар модельдері мемлекеттік тізілімге енгізілген, деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар БКМ міндетті түрде қолданыла отырып жүргізіледі.

Ақшалай есеп айырысулар - қолма-қол ақша және (немесе) төлем картчаларын және (немесе) мобилдік төлемдерді пайдалана отырып есеп айырысулар арқылы тауарды сатып алу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету үшін жүзеге асырылатын есеп айырысулар.

Осылайша, ақшалай есеп айырысуды жүзеге асыру кезінде барлық салық төлеушілер БКМ қолдануға міндетті.

БКМ қолданудан Мына тұлғалар босатылған:

- 1) жеке тұлғалар;
- 2) жеке сот орындаушылар, адвокаттар мен медиаторлар;
- 3) уәкілетті органмен келісу бойынша көлік саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруды жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен нысан бойынша билеттерді бере отырып, халыққа қызмет көрсетіп, қалалық қоғамдық көлікте тасымалдаушылар;
- 4) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі;
- 5) қызметі ортақ пайдаланылатын телекоммуникация желілері жоқ жерлердегі салық төлеушілер;
- 6) екінші деңгейдегі банктер;
- 7) діни бірлестіктері;
- 8) ортақ пайдаланылатын телекоммуникациялар желісі жоқ жерлерде жүзеге асырылатын ақшалай есеп айырысуларды қоспағанда, ақшалай есеп айырысулар кезінде Ұлттық пошта операторлары;
- 9) арнаулы мобилді қосымша («e-Salyq Business») мобилді қосымшасы) арқылы жүргізілетін ақшалай есеп айырысулар бойынша кәсіпкерлер.

Тағы да бір айта кететін жағдай, бақылау-кассалық машиналарын орнату мәселесіне немісқұрайды қарауға болмайды. Олай дейтініміз, кез-келген заң талаптары оны орындамаған жағдайда құқықтық шаралар қолдануды назардан тыс қалдырмайды. Себебі, заң - баршаға ортақ. Ал оны орындауға әркім міндетті. Сондықтан да автоматты түрде мәлімет беру функциясы бар бақылау-кассалық машиналарын орнатпау, тіркемеу және тиісті талаптарды дұрыс жұмыс істетеу фактілері орын алған жағдайда, Қазақстан Республикасы Әкімшілік-құқық бұзу кодексінің 284 бабы бойынша жауапкершілікке тартылатынын да еске сала кеткен артық болмас.

БКМ техникалық талаптарына сәйкес БКМ басуға және индикациялауға шығарылатын ақпарат, клавиатурадағы белгілеулер және ақпаратты тіркеу мемлекеттік немесе орыс тілдерінде болуы тиіс. Мемлекеттік тізілімге енгізілген барлық БКМ модельдері техникалық талаптарға сәйкес және мемлекеттік тілге ауыстыру функциясы жұмыс жасайды.

Сонымен қатар, БКМ модельдерін БКМ-нің мемлекеттік тізіліміне (тізілімнен) енгізу (алып тастау) Қағидастың 3 - қосымшасына сәйкес БКМ қалыптастыратын чектерге және өзге де құжаттарға қойылатын талаптар: «30.БКМ Салық кодексінің 166 - бабының 6-тармағына сәйкес бақылау чегінде деректемелерді басып шығаруды, оның ішінде қазақ тілі әліпбиінің ерекше әріптерін пайдалана отырып, қазақ тілінде қамтамасыз етуі тиіс».

Заңның 6-бабына сәйкес Қазақстан Республикасы азаматының ана тілін қолдануына, қарым-қатынас, тәрбие, оқу және шығармашылық тілін еркін таңдауына құқығы бар, яғни кез келген азамат мемлекеттік тілде қызмет көрсетуді талап ету құқығына ие екенін мәлімдейміз.

Осыған орай, салық төлеушілер арасында бақылау – касса машиналарының мемлекеттік тілде түбіртек беру тәртібіне шақырамыз.

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

ХАЛЫҚТЫҢ САНИТАРИЯЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ САЛАМАТТЫЛЫҒЫ САЛАСЫНДА БАҚЫЛАУ МАҚСАТЫНДА САТЫП АЛУ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексіне сәйкес өнімдерді бақылау мақсатында сатып алу жүзеге асыру Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы қызметінің басымды бағыттарының бірі болып табылады. 2024 жылғы бақылау мақсатында сатып алу барысында барлығы 116 өнім үлгілері сатып алынды, оның ішінде отандық өнімдер 11,2 пайызын құраса, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше елдерде өндірілген өнімдер 54,3 пайызын, өзге елдерде өндірілген өнімдер 34,5 пайызын құрады. Мониторинг шеңберінде алынған өнімдердің басым үлесі тамақ өнімдері болып табылды: тамақ өнімдері - 87 үлгі, оның ішінде сүт және сүт өнімдері - 19, ет және ет өнімдері - 7, құс еті және оның өнімдері - 10, балық және балық өнімдері - 5, кондитерлік өнімдер - 4, ұн, макарон, жарма өнімдері - 7, арнайыландырылған тағам өнімдері (балалар тағамы) - 10, биологиялық белсенді қоспалар - 3, алкогольсіз сусындар - 14, шырындар - 2, май өнімдері - 1, көкөністер мен жеміс-жидектер - 1, ыдысқа бұзып-түйілген ауыз су - 1, емдік, минералды сулар - 1, темекі өнімдері - 2.

Тамақ емес өнімдер - 29 үлгі, оның ішінде балалар мен жасөспірімдерге арналған өнімдер - 15, оның ішінде ойыншықтар - 4, жеңіл өнеркәсіп өнімдері - 7, жеке гигиена заттары - 4, тағам өнімдерімен жанасатындар - 2, парфюмерлік-косметикалық бұйымдар - 1.

Сатып алынған барлық сынамалар зертханалық зерттеулермен қамтылып, жүргізілген зертханалық сараптамалар нәтижесімен өнімдердің 29 үлгісі техникалық регламенттердің талаптарына сай келмеді (танбалануы бойынша - 29, физико-химиялық көрсеткіші бойынша - 3,

физико-гигиеналық көрсеткіші бойынша - 3), анықталған сәйкессіздіктері бойынша 6 нысанға Еуразиялық экономикалық одақтың техникалық регламенттерінің талаптарына және (немесе) Бірыңғай санитариялық-эпидемиологиялық және гигиеналық талаптарына сәйкес келмейтін (сәйкес келмейтін) өнімді (тауарды) алып қою және өткізуден кері қайтарып алу туралы жедел ден қою шараларын қолдану туралы Бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің қаулылары берілді. Кеден одағының техникалық регламенттерінің талаптарына сәйкес келмейтін өнімдер тізілімі <http://reestr-np.kz/kaz/rus/> ресми интернет-ресурсында қол жетімді екендігін және сәйкессіздік анықталған өнімдер туралы қажетті мәлімет алуға болатындығын назарларыңызға жеткіземіз.

Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы өнімдерді қабылдау, сақтау, тасымалдау, өткізу кезіндегі талаптардың толық сақталуына және өнімді тұтынарда аса мұқияттылық танытуға шақырады. Сәйкессізше, нысанда әрбір өнімді сапасы мен қауіпсіздігін растайтын құжаттарымен қабылдау, өнімнің затбелгісінде (этикетка) өнім және өнім өндірілуі туралы тұтынушыға арналған толық ақпараттың болуын және ол ақпараттардың мемлекеттік тілде болуын қадағалау, тағам өнімдерінің сыртқы түріне, сақталу шарттары мен жарамдылық мерзімдеріне аса назар аудару қажет.

Г.КУЛЬМАХАНОВА,
Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы техникалық регламенттер талаптарының сақталуын бақылау бөлімінің басшысы.

2024 ЖЫЛДЫҢ 11 АЙЫНДА "БЖЗҚ" АҚ 40 МИЛЛИОННАН АСТАМ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТТІ

01.01.2024ж. бастап 31.11.2024ж. дейінгі уақыт аралығында "Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ (бұдан әрі – БЖЗҚ, Қор) халыққа 40,3 млн астам қызмет көрсетті. Қызметтердің жалпы санының 21,6 млн астамы электрондық форматта көрсетілсе, шамамен 17,1 млн қызмет автоматты түрде атқарылды. Осылайша, автоматты, электрондық және қашықтан көрсетілген қызметтердің үлесі операциялардың жалпы санының 97,4% тең болды. Күндізгі форматта 1,0 млн астам қызмет көрсетіліп, оның ішінде тікелей Қор кеңселерінде шамамен 1,0 млн қызмет ұсынылды.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап Қазақстанда жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарнасының (ЖМЗЖ) енгізілуіне, сондай-ақ, "Ұлттық қор-балаларға" бағдарламасы шеңберінде нысаналы талаптар мен нысаналы жинақтарды есепке алу және есептеу бойынша БЖЗҚ қызмет ауқымының кеңеюіне байланысты автоматты режимде көрсетілетін қызметтер саны өсті. Әсіресе, нысаналы талаптарға қатысушылар үшін шоттар (ЖЗШ/ШЗШ/НЖШ) мен қарта ашу ерекше серпін бергенін байқауға болады. Естеріңізге сала кетсек, барлық зейнетақы шоттары БЖЗҚ-ға алғашқы жарна түскен кезде автоматты түрде ашылады. Сондай-ақ, "Ұлттық қор-балаларға" бағдарламасының қатысушыларына нысаналы талаптар мен нысаналы жинақтар автоматты түрде есептеледі.

2024 жылдың есепті кезеңінде шартты зейнетақы шоттарын (жұмыс берушінің ЖМЗЖ аудару нәтижесінде ашылған ШЗШ) және нысаналы жинақтау шоттарын (НЖШ, "Ұлттық қор-балаларға" бағдарламасы шеңберінде) қоса алғанда, зейнетақы жарналарының барлық түрлері бойынша жаңадан ашылған жеке зейнетақы шоттарының (ЖЗШ) жалпы саны барлық формат бойынша 5,2 млн асты.

Жеке зейнетақы шотынан, шартты зейнетақы шотынан (ШЗШ), сондай-ақ, нысаналы жинақтау шотынан (НЖШ) үзінді көшірме алу - әлі де ең танымал қызмет қатарында. Жыл басынан бері ЖЗШ, ШЗШ, НЖШ-дан 24,3 млн астам үзінді көшірме берілді. Оның ішінде 19,6 млн астам үзінді көшірме электронды түрде және 4,0 млн астамы автоматты режимде рәсімделді.

БЖЗҚ салымшылардың (алушылардың) сайттағы және ұялы қосымшадағы Жеке кабинетте өз деректемелеріне, банктік деректемелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу,

ЖЗШ бар екендігі туралы анықтама алу, 1 немесе 2 топтағы мүгедектіктің мерзімсіз белгіленуіне байланысты немесе ерікті зейнетақы жарналары бойынша зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініш беру сияқты қызметтерді пайдалануға мүмкіндіктері бар екенін еске салады. Сондай-ақ, зейнетақы жарналарын төлеу туралы өтініштің мәртебесін қадағалау, инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) жинақтардың бір бөлігін аудару, зейнетақы калькуляторының көмегімен болашақ зейнетақыны болжамды есептеу, ерікті зейнетақы жарналарын аудару және т.б. қызметтер әлемнің кез-келген нүктесінде 24/7 режимінде қолжетімді.

2024 жылғы қаңтар-қараша айларында деректемелерді өзгертуге 183,8 мыңнан астам өтініш қабылданып, оның 167,7 мыңы Қордың кеңселерінде ұсынылды.

БЖЗҚ мамандарына қандай да бір қызмет түрі бойынша жүгіне отырып, салымшылар, әдетте, жинақтарды қалыптастыруға қатысты қосымша кеңестер ала алады. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары аясында 39,3 мыңнан астам көшпелі таныстырылым өткізіліп, оған 824,9 мың адам қатысты. Бұқаралық ақпарат құралдарында БЖЗҚ хабарламалары бойынша 39,0 мың материал жарияланды.

Салымшылардың кері байланыс арналары бойынша түскен өтініштерінің саны шамамен 573,7 мың.

Естеріңізге сала кетейік, кез келген компания Қор кеңсесіне барып жинақтаушы зейнетақы жүйесінің мәселелері бойынша таныстырылым мен кеңестер өткізуге өтінім бере алады. Ол үшін 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығына қоңырау шалып, Қор сайты немесе ұялы қосымшасы арқылы хабарласу қажет.

БЖЗҚ-ның кеңес беру қызметтерін мессенджерлер (+7 777 000 14 18 нөмірі бойынша WhatsApp және Viber чат-боттары) арқылы, 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығынан (Қазақстан бойынша қоңырау шалу тегін), enpf.kz корпоративтік сайтынан, сондай-ақ, Instagram, Facebook, ВКонтакте, X(Twitter), Telegram, Одноклассники сияқты әлеуметтік желілердегі БЖЗҚ-ның ресми парақшаларынан алуға болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ПРЕДСТАВИТЕЛИ МЭПР РК ПРИНЯЛИ УЧАСТИЕ В ОНЛАЙН-ВСТРЕЧЕ С ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ ВСЕМИРНОГО БАНКА И UNOPS В РАМКАХ ОБСУЖДЕНИЯ ПРОЕКТА, НАПРАВЛЕННОГО НА ВОССТАНОВЛЕНИЕ ЭКОСИСТЕМЫ КАСПИЙСКОГО МОРЯ

15 января 2025 года в онлайн формате состоялась встреча между представителями Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, Всемирного банка и Управления ООН по обслуживанию проектов (UNOPS) для утверждения национальных компонентов проекта «Восстановление экосистемы Каспийского моря: создание потенциала в области управления загрязнением и сохранения биологического разнообразия» ("Blueing the Caspian Sea: Building Capacities for Pollution Management and Biodiversity Conservation"), финансируемого за счет грантовых средств Глобального экологического фонда.

Во встрече от казахстанской стороны также приняли участие сотрудники Комитета рыбного хозяйства Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан, РПП «Казгидромет» и Международного центра оценки водных ресурсов.

В ходе встречи участники подробно обсудили национальные компоненты, индикаторы и методы оценки ожидаемых результатов проекта. Казахстанская сторона подчеркнула важность совершенствования систем экологического и гидрологического мониторинга Каспийского моря, развития научно-исследовательской деятельности между прикаспийскими странами, а также проведения совместных мероприятий по сохранению популяции каспийского тюленя.

Данный проект планируется к реализации в трех прикаспийских странах (Азербайджан, Казахстан, Туркменистан) с общим бюджетом порядка 12 млн. долл. США. Запуск проекта ожидается во втором полугодии текущего года.

По материалам Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, www.gov.kz.

МНЕНИЕ ЭКСПЕРТА: КАК ПРАВИЛЬНО ПРОВОДИТЬ РАЗГРУЗОЧНЫЕ ДНИ ПОСЛЕ ПРАЗДНИКОВ?

Праздники прошли, а тяжесть осталась. Такое часто происходит после обильных застолий. За праздничным столом меньше всего хочется думать о правильном питании и соблюдать какие-то правила.

Зато после веселых праздников приходится разгребать последствия вкусной еды, которая была с нами на протяжении всех праздничных дней.

Многие после новогодних застолий решаются провести разгрузочные дни или вовсе садятся на строгие диеты из разряда «стакан воды за три дня до еды». Однако подобные манипуляции с собственным организмом могут только навредить.

О том как избежать негативных последствий разгрузочных дней рассказала врач-диетолог, терапевт, к.м.н., заведующая консультативно-диагностическим центром «Здоровое и спортивное питание» ФГБУН «ФИЦ питания и биотехнологии» Екатерина Бурляева.

• Расскажите, пожалуйста, в чем польза разгрузочных дней?

- Разгрузочные дни позволяют снизить суточную калорийность рациона, так как он в этот период имеет меньшую энергетическую ценность, чем обычно. А это способствует снижению массы тела. Кроме того, разгрузочные дни, как правило, подразумевают исключение продуктов, повышающих секрецию желудочного сока. В эти дни употребляют более щадящие для желудочно-кишечного тракта блюда.

• Чем могут быть опасны разгрузочные дни? Какие есть противопоказания?

- Опасно может заключаться в неправильном выборе меню. Разгрузочные дни должны подбираться индивидуально для каждого человека - с учетом его состояния, физической активности, наличия хронических заболеваний. Например, дни, в которые исключаются все продукты, остаются только напитки, могут стать причиной обострения язвенной болезни желудка или двенадцатиперстной кишки. Высокобелковые разгрузочные дни с исключением углеводов противопоказаны людям с заболеваниями почек. Все показатели здоровья человека обязательно должны быть учтены. Оптимизировать питание, врач руководствуется не только показателями длины и массы тела, но и определяет общее состояние человека.

• А есть ли какие-то варианты разгрузочных дней, которые можно проводить при заболеваниях ЖКТ? Или же в этом случае такой режим питания в принципе противопоказан?

- Конечно, есть. Но важно проконсультироваться с врачом. Во ФГБУН «ФИЦ питания и биотехнологии» разработаны программы разгрузочных дней, которые применяются при лечении пациентов с заболеваниями ЖКТ.

• Как подобрать для себя подходящий разгрузочный режим? На что ориентироваться?

- Нужно придерживаться рекомендованного соотношения белков, жиров и углеводов, как правило, это 1:1:3. Общую калорийность рациона можно снизить на 500 ккал от вашей суточной потребности. Для ее определения есть специальные

формулы. Свою суточную потребность в энергии и пищевых веществах можно также определить по таблицам, указанным в методических рекомендациях «Нормы физиологических потребностей...».

В среднем взрослому человеку необходимо 2000–2500 ккал в день. Значит, для женщин разгрузочный день без врачебного контроля должен включать 1500 ккал, для мужчин - 2000 ккал. Это безопасный режим - так вы не навредите себе и при этом сможете увидеть некоторый результат.

• Какой эффект можно получить за один день в таком режиме?

- Как правило, уменьшается масса тела. И снижается аппетит - организм уже привыкает получать меньше. Уменьшается отечность, увеличивается работоспособность, ощущается легкость, в целом человек чувствует себя лучше.

• С какой периодичностью нужно проводить разгрузочные дни?

- Если говорить о разгрузке, которую проводят, когда человек находится в медицинском учреждении, то 1–2 раза в неделю. В домашних условиях - 1–2 раза в месяц, но здесь главное - не увлекаться. Когда человек видит эффективность таких дней, хочется проводить их снова и снова. Можно незаметно перейти на режим питания, состоящий из одних разгрузочных дней, что вредно. К тому же постоянно его соблюдать не получится, а после возвращения к привычному рациону вернется и вес. В домашних условиях людям с большим избытком массы тела (ожирением второй, третьей степени) лучше не начинать похудение с разгрузочных дней.

Сначала нужно грамотно выстроить свой рацион, наладить здоровое питание и запустить процесс снижения веса. И только потом, через какое-то время, можно проводить разгрузочные дни.

• Какие правила нужно соблюдать при проведении разгрузочных дней?

- Есть три основных правила:

Не должно быть большой физической нагрузки, так как это может привести к потере мышечной массы. Поэтому, если вы активно тренируетесь, в этот день лучше не заниматься. А если только планируете начать «новую жизнь», то не стоит это делать сразу по всем фронтам - и записываться в спортзал, и начинать бегать, и устраивать разгрузочный день. Нужно выбрать что-то одно. Разгрузочные дни должны обязательно сопровождаться адекватным потреблением жидкости. Общая рекомендация - 1,5-2 литра в сутки. Можно также сделать индивидуальный расчет вместе со специалистом. В большей степени это должна быть вода, но не исключены также некрепкие чай и кофе.

• Психологический момент: не начинайте разгрузку, если есть подозрение, что вы не сможете довести ее до конца. Например, вечером у вас запланирована встреча с друзьями и вы понимаете, что есть большая вероятность нарушения режима.

По материалам greencity.tv, здоровое-питание.рф.

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ О ЕНПФ

1) Скажите, пожалуйста, как изменятся пороги минимальной достаточности в 2025 году?

Размеры порогов минимальной достаточности (ПМД) на 2025 год не изменились и остались на уровне 2023 и 2024 годов.

ПМД – порог минимальной достаточности - это минимальный размер пенсионных накоплений, необходимый для обеспечения ежемесячной пенсии не ниже размера минимальной пенсии. Поэтому при изъятии накоплений из ЕНПФ должна оставаться сумма в пределах этого порога, который отличается в зависимости от возраста вкладчика.

ПМД определяется исходя из социально-экономических показателей, а также прогнозных расчетов будущих пенсионных взносов (от размера минимальной заработной платы), инвестиционной доходности, минимального размера государственной базовой пенсионной выплаты, минимального размера пенсии, величины прожиточного минимума для исчисления размеров базовых социальных выплат.

Напомним, в 2021 году казахстанцам предоставили возможность использовать пенсионные излишки (свыше ПМД) на улучшение жилищных условий, лечение или передать деньги в доверительное управление. Подробная информация доступна на сайте ЕНПФ.

2) Есть ли потолок у выплат из пенсионного фонда?

Размер пенсионных выплат из ЕНПФ не ограничен. Он зависит от суммы пенсионных накоплений и рассчитывается индивидуально. Сумма накоплений умножается на 6,5% и делится на 12. Таким образом получается размер ежемесячной выплаты. Каждый год он будет увеличиваться на 5%. Минимальный размер выплаты из ЕНПФ должен быть не менее 70% от прожиточного минимума, а максимальный не ограничен. Стоит отметить, что пенсионные накопления выплачиваются до исчерпания.

3) Правда ли, что ЕНПФ управляет пенсионными накоплениями по своему усмотрению? Тратятся ли пенсионные накопления на различные проекты?

Это не так. Задачи ЕНПФ - вести учет накоплений, включая инвестиционный доход, осуществлять пенсионные выплаты, а также предоставлять услуги по формированию пенсионного капитала вкладчикам и получателям. Фонд не занимается инвестированием пенсионных накоплений граждан РК.

Управление пенсионными активами осуществляется Национальным Банком Республики Казахстан, а также управляющими инвестиционным портфелем с 2021 года. Все действия происходят согласно утвержденной Инвестиционной декларации. Перечень финансовых инструментов, разрешенных к приобретению за счет пенсионных активов, для Нацбанка утверждается постановлением Правительства Республики Казахстан, а для управляющих инвестиционным портфелем – Постановлением Агентства Республики Казахстан по регулированию и развитию финансового рынка.

Это значит, что все пенсионные активы вкладываются в разрешенные финансовые инструменты – государственные ценные бумаги, облигации, депозиты и так далее. Доверительные управляющие имеют собственные стратегии инвестирования пенсионных активов и самостоятельно определяют структуру инвестиционного портфеля в рамках инвестиционной декларации. Выбор конкретных инструментов для инвестиций осуществляется исходя из стратегии доверительного управляющего и его задач по обеспечению надежности и прибыльности инвестиций.

4) Какие виды пенсий в связи с достижением пенсионного возраста выплачивает ЕНПФ?

Сейчас пенсия складывается из трех компонентов: базового, солидарного и накопительного. ЕНПФ выплачивает только накопительную составляющую, а базовая и солидарная пенсии выплачиваются государством. Однако для назначения пенсионных выплат из ЕНПФ за счет обязательных видов взносов в связи с достижением пенсионного возраста, а также назначения базовой и солидарной пенсии получателям необходимо обращаться в "Правительство для граждан" (ЦОН) по месту жительства. Пенсионные выплаты из ЕНПФ за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) предоставляются лицам, имеющим пенсионные накопления в ЕНПФ: мужчинам, достигшим пенсионного возраста - 63 года. У женщин возрастной порог со временем будет меняться: с 1 января 2024 года - по достижении 61 года; с 1 января 2028 года - по достижении 61,5 года; с 1 января 2029 года - по достижении 62 лет; с 1 января 2030 года - по достижении 62,5 лет; с 1 января 2031 года - по достижении 63 лет;

Лица, достигшие 55 лет, за которых уплачены обязательные профессиональные пенсионные взносы в совокупности не менее 84 календарных месяцев на момент обращения за пенсионной выплатой, при условии прекращения трудовой деятельности на работах с вредными условиями труда, профессии которых предусмотрены перечнем, утвержденным уполномоченным государственным органом, также могут начать получать пенсионные накопления в составе специальной социальной выплаты и обращаться за ней нужно также в ЦОН.

До наступления пенсионного возраста могут получать пенсионные выплаты лица с инвалидностью первой или второй группы, установленной бессрочно. В этом случае необходимо обращаться в подразделение ЕНПФ либо через личный кабинет на сайте ЕНПФ.

Все эти выплаты осуществляются по графику, то есть ежемесячно. Добровольные пенсионные взносы можно начать получать с 50 лет или по инвалидности. Их размер и периодичность получатели устанавливают самостоятельно.

5) Накопления после смерти человека остаются в ЕНПФ или переходят государству?

Все накопления вкладчика - это его собственность, и они переходят по наследству. Семья умершего может получить выплаты на погребение, а оставшиеся деньги распределяются среди наследников. Сумма выплаты на погребение составляет 94 месячных расчетных показателей, но не более имеющихся на счете накоплений. Оставшиеся на счете накопления наследуются в порядке, установленном Гражданским Кодексом.

Это может быть наследование по завещанию, в котором могут быть указаны лица, не являющиеся членами семьи. Если завещание не было составлено, то наследование пенсионных накоплений осуществляется между членами семьи по тем же правилам, что и для любой другой собственности умершего. Близкие родственники (жена/муж, дети, родители) называются "наследниками первой очереди по закону". Дальнейшая очередность, в случае отсутствия наследников первой очереди, установлена гражданским законодательством.

Если наследником/наследниками перечень документов предоставлен в полном объеме, ЕНПФ осуществляет выплату в течение 10 рабочих дней со дня приема либо поступления документов в ЕНПФ. Средства поступают на банковский счет наследника/наследников.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

ЗАЧЕМ В ПАЧКАХ
С ЧИПСАМИ СТОЛЬКО
ВОЗДУХА?

Воздух в упаковке с чипсами играет ключевую роль в сохранении их качества и свежести, заявляют производители. Однако это не обычный воздух, а азот, который производители используют для предотвращения окисления и продления срока годности продукта. Азот помогает сохранить хрусткость чипсов и защищает их от повреждений во время транспортировки.

Тем не менее художник и фуд-фотограф Генри Харгривз провел эксперимент, который показал, что упаковки с большим количеством воздуха не обязательно защищают чипсы от поломки. Он предположил, что вакуумная упаковка могла бы быть более эффективной.

Кроме того, чрезмерное заполнение пачки воздухом увеличивает углеродный след, так как объемные упаковки требуют больше места при перевозке. Это вызывает вопросы об экологичности и рациональности такого подхода.

Возможно, пересмотр стандартов упаковки, включая внедрение более компактных решений, мог бы снизить количество отходов и улучшить восприятие продукта у потребителей.

По материалам gismeteo.ru.
фото © Shutterstock/FOTODOM.

В МЕЖДУНАРОДНОМ
АЭРОПОРТУ ТАШКЕНТА
УСТАНОВИЛИ КОШАЧЬИ
ДОМИКИ

В зеленой зоне Международного аэропорта «Ташкент» в Узбекистане появились домики для уличных кошек.

- Кошки - это естественные обитатели городской среды, занимающие собственную экологическую нишу. В аэропорту столицы кошки были всегда. Польза этих животных очевидна, помимо безусловной эстетики, они настоящие охотники, которые уничтожают домовых мышей и даже крыс. Идея установить для них домики была у нас давно, однако в связи со строительными работами, которые ведутся на территории аэропорта уже несколько лет, такая возможность появилась только сейчас. Совместно с проектом «Мушуккент» и студентами Ташкентского архитектурно-строительного университета мы разработали дизайн домиков и установили их в безопасных местах, как для работы аэропорта, так и для самих животных, - сказано в официальном телеграм-канале Uzbekistan Airports.

Над дизайном домиков поработали студенты Ташкентского архитектурно-строительного университета. Кроме эстетичного внешнего вида внимание было уделено материалам - при создании котодомиков использовались негорючие, экологичные и антивандальные варианты.

Для комфорта пушистых обитателей предусмотрены обогрев и вентиляция домиков.

- Для Uzbekistan Airports, в первую очередь, это социальный проект, показывающий отношение компании и ее сотрудников к животным. Как театр начинается с вешалки, так страна начинается с аэропорта, и котодомики - это показатель отношения не только в масштабах одной компании, но и города, и страны в целом. Мы очень рады поддержать эту замечательную инициативу и внести свой вклад в деятельность, проводимую зоозащитными организациями страны, - отметили в пресс-службе аэропорта.

Проект «Мушуккент», существующий в Узбекистане с 2019 года занимается установкой котодомиков, популяризацией в обществе гуманного отношения к животным, контролем популяции уличных кошек и лоббирует ужесточение наказания за жестокое обращение с животными.

По материалам nia.eco,
фото: t.me/uzbairportsuz.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
заңды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медна» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексі - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 103

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

- Оказание консультационных услуг в области охраны окружающей среды
- Составление и содействие в подаче заявления о намеряемой деятельности в уполномоченный орган в области ООС
- Организация в проведении общественных слушаний
- Подготовка отчета о возможных воздействиях при оценке воздействия на окружающую среду
- Подготовка послепроектного анализа отчета о возможных воздействиях
- Составление заявления на получение экологического разрешения на воздействие, в том числе:
 - Составление программы управления отходами для I и II категории
 - Составление паспорта опасного отхода
 - Составление проекта плана мероприятий по охране окружающей среды
 - Составление программы производственного экологического контроля (ПЭК)
- Составление отчета производственного экологического контроля
- Составление отчета о воздействии на окружающую среду для III и IV категории
- Составление проектов обоснования санитарно-защитной зоны (предварительная, окончательная)
- Составление квартальных отчетов, согласно условий экологического разрешения, статистических отчетов, налоговых отчетов по форме 870.00.
- Консультация и содействие в формировании пакета документов для получения лицензии для юридических лиц, занимающихся деятельностью по переработке, обезвреживанию, утилизации и (или) уничтожению опасных отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсьнова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ
И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ
ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО
ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

